

Vegna streymloysi kom Sosialurinn ekki leygdagin — SEV man ráða nær vit koma næstu ferð.

SOSIALURINN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 13.

MÁNADAGIN
18. FEBRUAR 1963

36. ÁRÓ.

Uttan fyrri alt mark av politiskum frekkleika

Tá ið tað í gamla landsstýrinum var umrøtt at fara til samráðingar við bretar um marknaðarviðurskiptini og fiskimarkið, var þá samráðingarnar um, at tilkall samráðingar kundu ikki fara fram uttan, at ið hvussu so var mótmælissflokkarnir eisini vóru umboðaðir í hesum samráðingum á hægsta stigi, samræðingarnar í Grønlandi og í Íslandi, ið góvu so gleslig útslit.

Men hetta dettur ikki hesum landsstýri í huga. Har hendir enn tá tað, at landsstýrið sendir barn ein landsstýrismann, ja, at Erleundur Paturssonur letur henda spurning, sum hann og hansara flokkur hava rólað um givið uppl hendurnar á tí manni sum teir hava skulsett eina ferð at hava

gjørt størsta skaðgerð í samráðingunum um sjómarkið, tað var ta ferðina, tá ið flokkurinn var við at seta markið til 3 mil fyrri heili 12 ár.

Hava tjóðveldismenn batið høvdi av allari skomm og eru teir út-gjördir til her eftir í hvørji syftu at forræða fiskimannin og foyringin í Føroyum?

Tað ser so ótt.

Tað er í øllum fyr meiri enn politiskt skeiði, tað er beinleiðs frekt at lata størsta flokk landsins ikki vera við, tá ið so týðningarmiklar samráðingar fara fram sum at seta sjómark okkara og verja marknaðarviðurskipti okkara.

Hetta er skeivari enn nakað diktatur av versta slag ið høvdi loyvt sær.

Ríkasta land í heiminum

— MEN MILJÓNATAL AV BLÓÐFATÆKUM IBUGVARUM OG HÓPIN AV BRÓTSMONNUM.

Kennedy forseti hevur heitt á kongressina í einum ógvuliga átrokandi spurningi fyrri eitt land, sum verður metið at vera tað ríkasta í heiminum — men tað hevur milljónir av blóðfatakum fólki, sum liður undir lagnu síni.

Hann hevur heitt á ting sitt, um at fáa sjálvboðnar at arbeiða í heiminum vánaligu býarportunum á økjum har indianarar búgva har neyðin og fátækadømi ræður í stóran mun.

Kennedy visti á, at henda hjálpin átti at vera gjørd við amerikanska friðarliðinum í Eysturlondunum sum fyrmynd.

Veruleikin er tann, at USA hóast ríkasta land í heiminum — hevur milljónir av blóðfatakum fólki. Fólki sum tørvar stóra hjálp — men sum eingin lóg veitir nakra trygd, sum í minsta mun kann linna.

Tá sjálfur forsetin í USA tekur hetta mál fram, so má tað vera tí, at her ein tung byrða og samvitska sum amerikanska lóggávan ikki hevur havt eyga fyrri — mótvægis teimum vesteuropeisku londunum — stýrd av sosialdemokratiskum stjórn.

Kennedy upplýsti eisini, at arbeiðsloysi millum undgömdin í USA er hálfvatrið ferð so nógv, sum í øðrum londum í miðal.

Heraftur eru 15 prosent av teim handtiknu og fastsettu ungdomur

Hann helt fram, at nógvur skúla ungdomur ikki fær so góða kropps venjing, sum neyðugt er. Av 200.000 skúlabørnum kundi ein trýðingur ikki klára vanliga kropss-

venjing og meira enn 75 prosent kundu ikki klára royndir, sum kravdu nakað meira.

Hetta er so ein myndin av meddaluni — men bakstóran ...

Okkum kemur í huga ein veljarafund, har ein av harðastu mótmótumunnum javnaðarmanna, sum ræðumynd móti javnaðarmanninum, nýtti USA sum eitt fyrmyndarligt land, har alt var so vakurt og gott og har ólið livdu vel, tí har var tað hitt vælsignaða »privata initiativ« og sum ráddi.

Jú, vist er tað so, har hetta initiativið ræður — har ræður tað, at sata sær sjálvum — og ongum øðrum.

Men syrgiligt, at so skal vera — í 1963.

Ræðuligt — kann eiki gerast?

Eg sá avrokningina hjá einum av teimum monnum, sum hava verið í teimum syðru havnum í Grønlandi.

Stívar 5000 kr. fyrri eina fiskarúgvu, sum seinasta ár gav mannt um 12/13000 kr.

NYGGJUR FYLGISVEINUR

Aftur ein fylgisveinur er skotin út frá Cap Caneval. Tað er ein satelittur, sum ætlat at vera lið í telefon og fjarskrávarasambandinum. Men 13 sek. aftaná hann var útskotin, mistu teir sambandið — so um hann er komin har hann skuldi vera yvir atlantshavinum, er ilt at siga.

VARABISPURIN

Hósdagin samtykti fólkatíngið einmælt eitt varabispæmbætið verður í Føroyum. Samstundis verður próstaembætið avtikið.

Orðaskifti: varð einki, tá málið varð avgreitt — nú er bert eftir at avgreiða málið hjá statsráðgjafinum.

ERLENDUR REYPAR VIÐ INFORMATION

f Tað er ikki lukklugt sum hann Erleundur reypar av, at hann og nýggja landsstýrið skal avrika í komandi tíðum.

Og hvat er tað so, hann reypar av?

Eitt er at kanningar av figgiarstöðu og vinnustöðu landsins skal gerast.

— hvør kanning?

Kanning sum seinasta landsstýrið longu hevði sett í gerð.

Hann skal skipa fyrri endurnýgging og rationaliseran av vinnulivinum.

— hvør endurreising og rationaliseran?

Endurreising og rationaliseran, sum seinasta landsstýrið í so stórum munni hevði fingið gongd á og sett skilalag at fara viðari fram.

Hann skal ikki endurreisa við skatti, men við láni, um danir vilja læna foyringum peningin til 0 rentu.

— Leggið til merkis: danir skulu læna til 0 rentu.

Og um ikki, ja, so verður einki Hvat venta tí?

Stuttligast er tað, har ið hann sigur — vit taka tað orðrætt uppafur.

— Oppositionen hevder, at mange vælgerer til de partier, der er repræsenteret i det nye landsstyre har fået kolde fødder ...?

— Det passer ikke. Alle vælgerer til disse partier er glade for denne løsning. Jeg ved godt, hvad Peter Mohr Dam har sagt til Aktuelt, men et par dage efter skete der det i hans egen by Tverå, at

95 pound tonsið

Ólavur Hølgie vantaðist í gjár á Fuglafjørð undan Grønlandi. Veðan er søgd at verða 360 tons, sum er seld í Esbjerg fyrri 95 pound tonsi.

Veðrið hevur verið stak ólagligt í Grønlandi henda túrin.

SEV greiðir ikki at veita nóg

Nú varð rættuliga vánaligt við streyminum. Tað týkir, sum tann stóra SEV fyrirtøkan als ikki er før fyrri at veita tann streym til økið, sum roknað hevur verið við.

Væl er tað so, at turrligt og frost hevur verið av tí nógv, men fyrri fólk flest má tað týkja sær sera lógið, at hetta skal vera skilið.

Tað er tí ikki so heilt sjálmsamt at spurningurin kemur fram, um vatnmongdin man vera ólitil, tí tað kann ikki vera heilt rætt vorð, tá tað ferð eftir ferð verður sagt nýtarunum, at reservurnar nú eru við at vera uppi.

Verður hetta skilið í framtíðini, so er ikki lystiligt.

Afrikanarar

350 studentar, sum hava vunnið sær lerdóm í Bulgariu, fara nú flestallir at sleppa sær heim aftur.

Orsøkin er tann, at teir ætlaðu at stovna eitt pan-afrikanska studentarfelag í Bulgariu, men hetta hevur stjórmin roknað og samstundis verið formanninum út úr landinum.

Fiskimaður.

hevði arbeiðið so nógv fyrri fiskimenninar í Íslandi ella Genève ella í fiskimannafelagnum?

Og trýr hann, at hann við at avreiða seg og fiskimannaintressurnar til Hákon Djurhuus og fólka-flokkinn, sum hann til valið hevði merkt sum argastu andstøðumenn av arbeiðsmonnum og fiskimönnum, hevur skapt sær eina sterka frangongdarstöðu enn til seinasta lótingsval?

Hann ivast ikki í, at hann er har í landsstýrinum hægst fyrri hetta lótingssskeiðið.

Tá ið 4 ár eru farin, verður jú tað, sum hann sjálfur segði við reingeringarkonuna, tá ið hann kom har út fyrri fyrstu ferð, at um 4 ár koma so aftur aðrir nýggir menn.

Hann hevur ongatið sagt, sum tað hann segði her.

Landsstýrisflokkarnir ósamdir

KUVENDING Í SJÓMARKSMÁLINUM
TJÓÐVELDISFLOKKURIN IKKI VIÐ

Meðan samráðingarsliðið í Keypmannahavn varð grundað av stóðu landsstýrisflokkana er tað nú hent, at lögmaður einsamallur er farin til samráðingar í London um fiski marksspurningin fyrri landsstýri — og hin samráðingarmaðurin sjóvinnulandsstýrismaðurin Erl. Patursson situr eftir heima.

Meðan Dagblaðið dylir ósejma millum landsstýrisflokkarnar ger 14. september nógv burturúr

— sigur burt út at samráðingarnar fara fram uttan at tjóðveldisflokkurin tekur undir við hesum.

Sostatt eru samráðingarnar ikki styðjaðar av tí eina landsstýrisflokkinum, men av andstöðuflokkunum, javnaðarflokkinum og sambandsflokkinum.

Aftaná fundin í Tinganesi marknaðarnevndini eru tað sostatt andstöðuflokkarnir, sum hava tikið initiativið til at fáa spurningin loystan — tað sum landsstýrisflokkarnir ikki vóru mentir at gera.

Her er eitt livsmál okkara foyringa — og her er ikki mál sum eigur at verða brúkt til egið politisk gagnsmál at fremja.

Vit koma at standa sterkir, um vit sumeindir standa um sjómarsmálið — og ikki spela hvesingar.

Útróðurin heima

hefur roynst væl seinasta ár.

Vit fregnast hjá lónjavningar-grunninum og frætta, at Klakksvikin, sum ventandi, liggur hægst, men at hon lá so nógv fremst, er kanska ikki greitt fyrri øllum.

Útróðrastundirunin er útgoldin goldin síðan 1. apríl 1962 fyrri hesar nøgdur

Tórshavn	1148 tons
Klakksvik	4170 —
Leirvík	1050 —
Fuglafjørð	300 —
Gøtu	371 —
Skálafjørð	51 —
Vestmanna	4 —
Mið- og Sandavági	250 —
Seyrvági	354 —
Skopun	44 —
Sandi	31 —
Tvøroyri	662 —
Vági	201 tons

T. v. s. at sløk helvin er veidd av Klakksvikarbátum. Hetta gevur nógv arbeiði til heimafólki, vit siggia eisini, at í Leirvík er eftir fólkatilvin bestu útróður í Føroyum. Táð grer um gangandi fót.

Blástjóraskifti

Hans David Matras, lærari í Funnungi, sum hevur verið blástjóri á Tingakrossi, er farin frá sara blástjóri.

Sum nýggjur er settur Thomas Lørrig, Klakksvík.